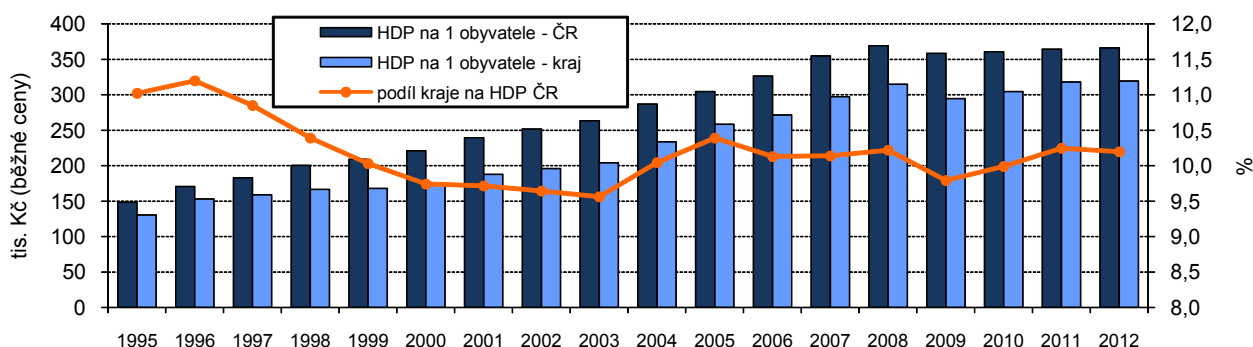

3. EKONOMICKÝ VÝVOJ

Hrubý domácí produkt Moravskoslezského kraje v roce 2012 meziročně vzrostl o cca 0,1 %, jinde roste rychleji

Hrubý domácí produkt (HDP) Moravskoslezského kraje, tj. ukazatel vyjadřující souhrnnou hodnotu statků a služeb nově vytvořených v kraji v daném roce, stále ještě nedosáhl předkrizových hodnot. Diference (měřená v běžných cenách) je sice menší než 0,3 %, ale pokud bychom srovnali ceny stálé, byl by rozdíl větší. Po propadu podílu HDP Moravskoslezského kraje na ČR pod 10 % v letech 2009 a 2010 sice toto číslo vzrostlo téměř na předkrizovou úroveň, ale stále na rozdíl od krajů Středočeského a Jihomoravského (s podobným zastoupením podílu HDP na ČR) roste pomaleji a v roce 2012 dokonce meziročně poklesl, což se nestalo ani v jednom ze srovnávaných krajů.

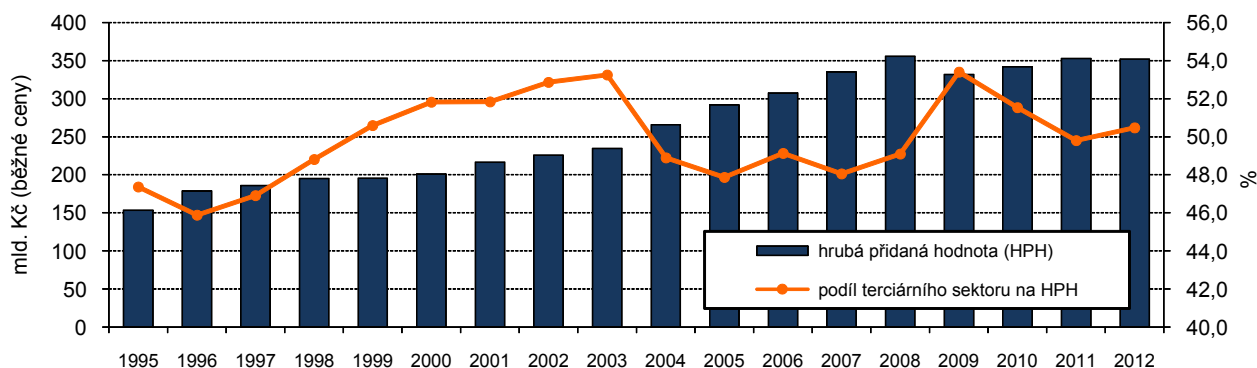
Graf 3.1 Hrubý domácí produkt v Moravskoslezském kraji (běžné ceny)

Srovnáním HDP na jednoho obyvatele se sice kraj z nelichotivého 10. místa v roce 2009 vyhoupl až na místo 6. v roce 2012, ale je třeba poznamenat, že byl v posledním roce předstížen krajem Zlínským. I tak dosáhl podíl HDP na jednoho obyvatele v kraji hodnoty 87,3 % celorepublikového průměru (pouze Jihomoravský kraj dosáhl podílu nad 90 % - tento ukazatel výrazně deformuje výše HDP dosahovaná v HI. městě Praze).

Podstatným srovnáním je HDP vztážený na jednoho zaměstnance (resp. pracovní místo na HDP v kraji). Zde je jasný nárůst nad úroveň roku 2008 (což svědčí o rostoucí produktivitě práce), nicméně mezikrajové srovnání vychází dosti špatně. Před Moravskoslezský kraj se totiž dostalo sedm krajů.

Graf 3.2 Hrubá přidaná hodnota v Moravskoslezském kraji

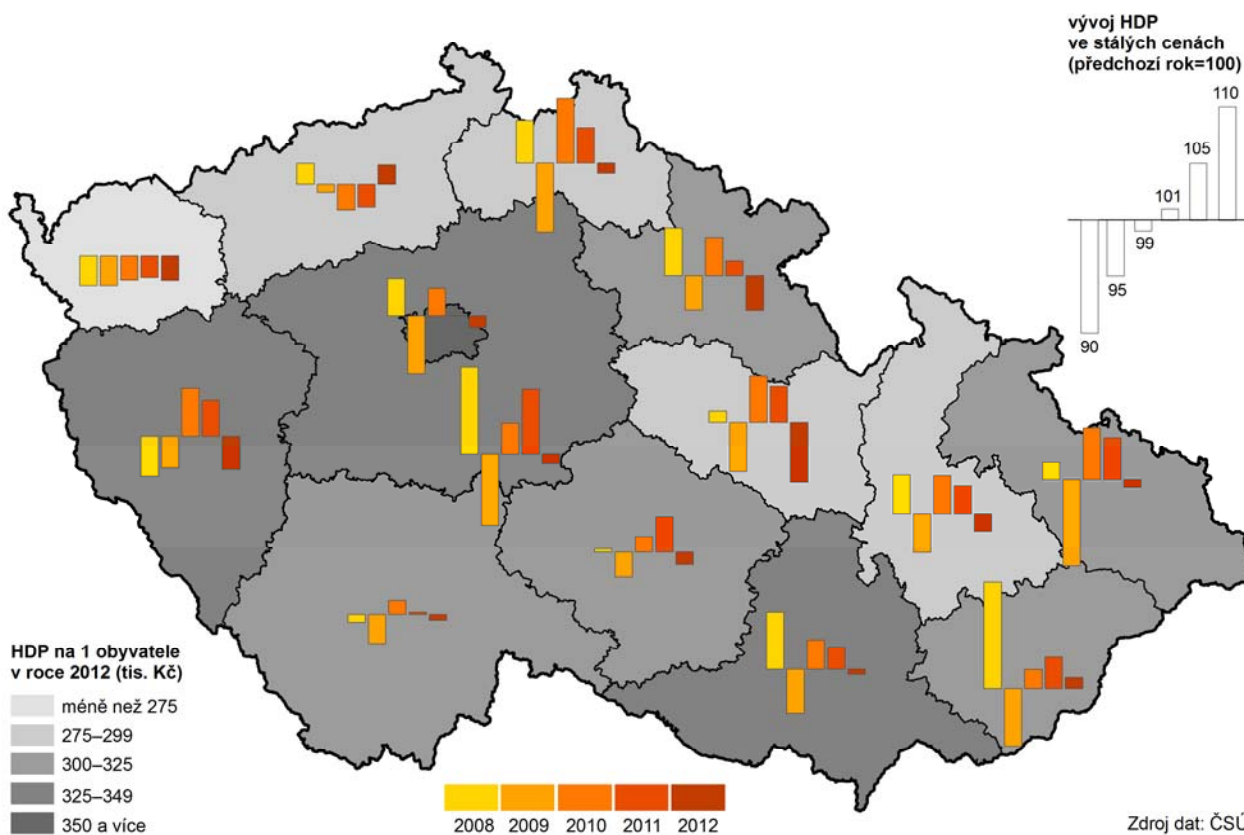

O něco více vzrostla přidaná hodnota

Hrubá přidaná hodnota (HPH), tj. hodnota nově vytvořených výrobků a služeb bez mezispotřeby vytvořená jednotlivými sektory ekonomiky kraje se v roce 2012 meziročně rovněž poněkud zvýšila (o 1,3 %). Meziročně se snížil podíl zpracovatelského sektoru, nicméně jeho podíl trvale osciluje mezi 45 a 50 %. Při téměř konstantním podílu sektoru primárního (zemědělství produkuje v kraji něco mezi

1 a 1,5 % HPH) je tak jasné, že se o zásadní vliv na výši HPH „přetahují“ sekundární (průmysl a stavebnictví) a terciární sektor (služby).

Regionální hrubý domácí produkt v krajích v letech 2008 až 2012

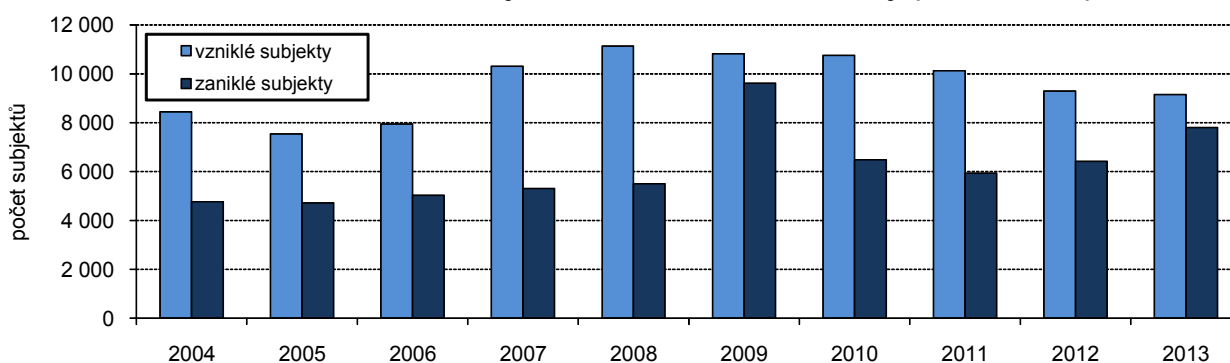

Nově registrovaných subjektů je stále méně

Ke konci roku 2013 bylo v kraji nově zaregistrováno 9 151 ekonomických subjektů, tj. o 141 subjektů méně, než tomu bylo v předešlém roce. Počet nově registrovaných subjektů tak dlouhodobě trvale klesá. V posledních třech letech naopak stále roste počet zanikajících subjektů (meziroční nárůst o 1 391 subjekt, tj. o 21,7 %).

I přesto v kraji meziročně přibylo 3 750 subjektů, což znamená meziroční nárůst o 1,5 %.

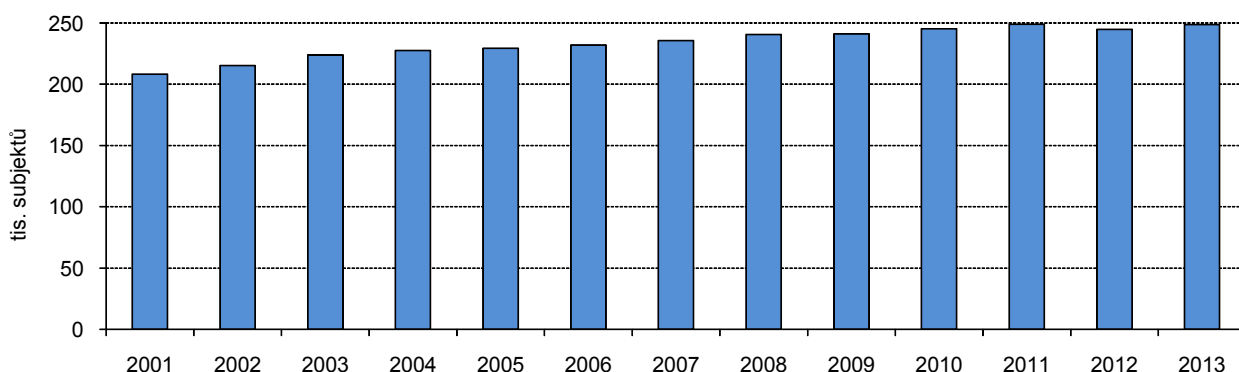
Graf 3.3 Vznik a zánik subjektů v Moravskoslezském kraji (stav k 31. 12.)

Největší podíl (69,6 %) na počtu registrovaných subjektů má právní forma Fyzická osoba podnikající dle živnostenského zákona – absolutní počet činí 172 991 podnikatelů. V členění podle CZ-NACE jasně převládá kategorie Velkoobchod, maloobchod; opravy

a údržba motorových vozidel, kterou jako svou hlavní činnost uvádí téměř čtvrtina subjektů. Bezmála dvě třetiny ekonomických subjektů (60,0 %) neuvádí počet zaměstnanců, prokazatelně bez zaměstnanců je 29,5 % subjektů.

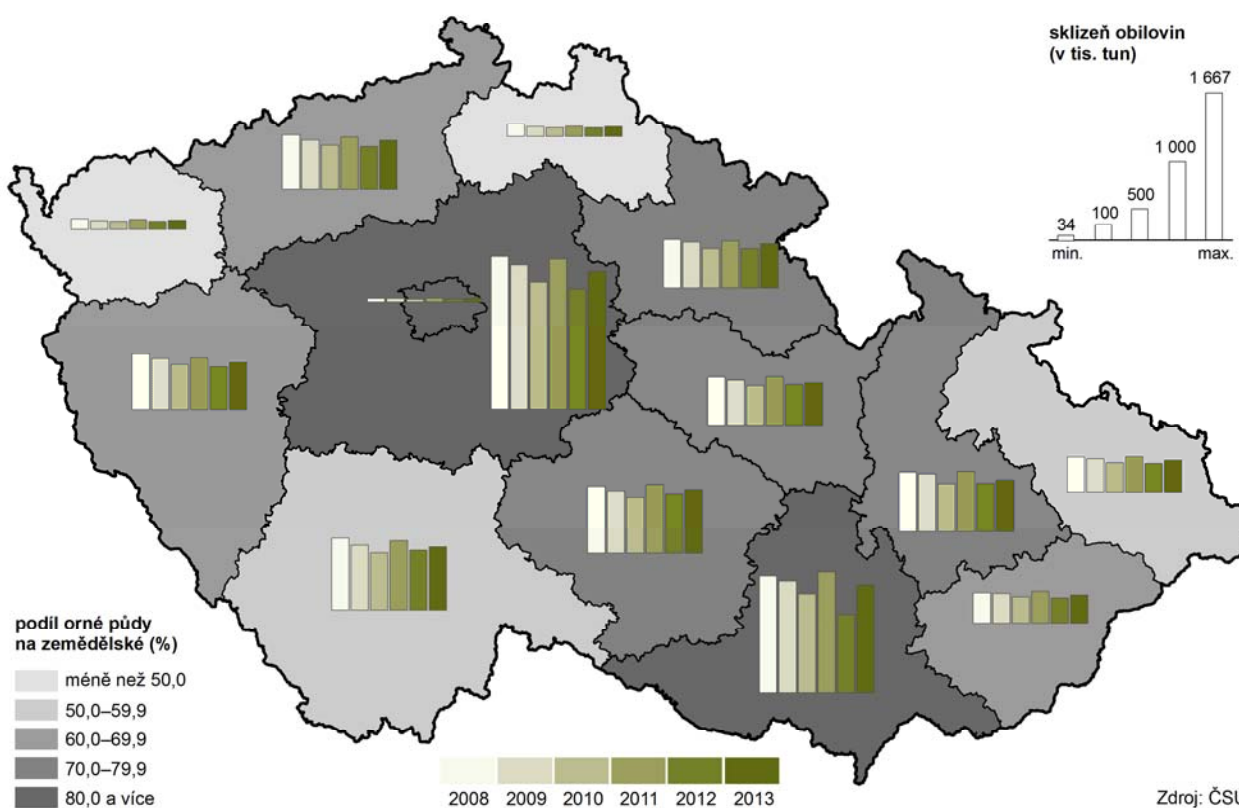
Graf 3.4 Počet ekonomických subjektů v Moravskoslezském kraji (stav k 31. 12.)

V zemědělství klesá živočišná produkce, rostlinná stagnuje

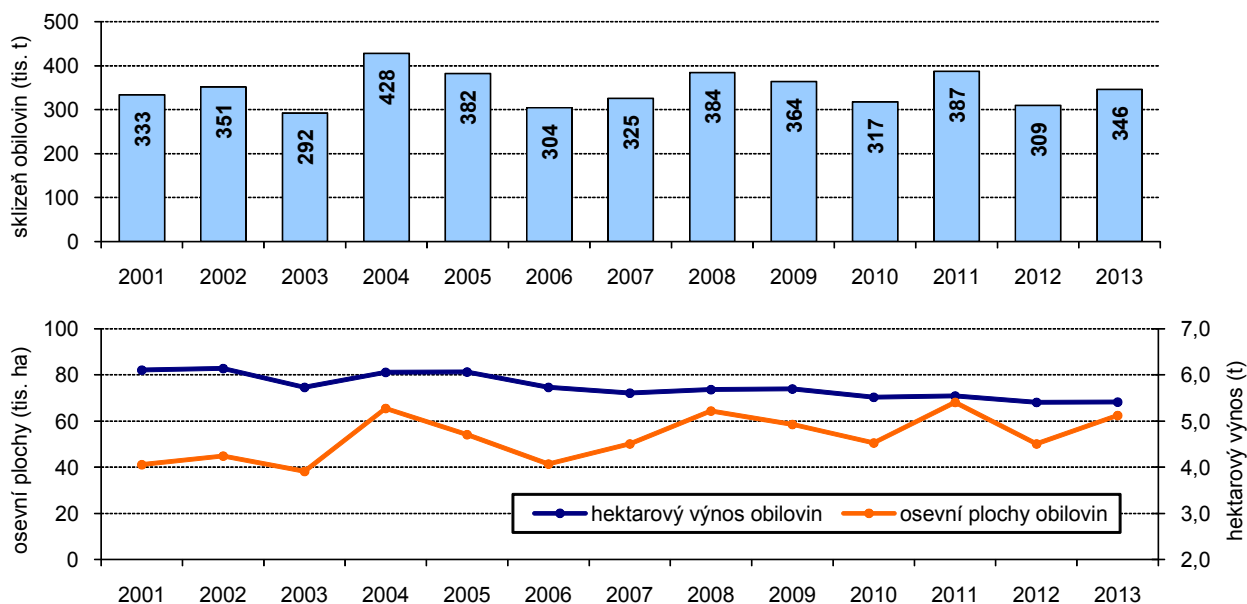
I přes marginalitu zemědělské produkce na celkovém výsledku kraje nelze nevidět trvalý pokles zemědělské výroby. Ten se týká především živočišné výroby, kde dochází k poklesu produkce masa i vajec. Pokles se kupodivu netýká produkce mléka, což znamená, že chov skotu se orientuje především na jeho produkci a klesá tedy podíl skotu určeného na produkci masa.

Sklizeň obilovin v krajích v letech 2008 až 2013

Díky meziročnímu vzrůstu osevních ploch obilovin vzrostla meziročně i jejich celková sklizeň. Došlo k tomu i přes dlouhodobě klesající hektarové výnosy. Obdobně jsou na tom i hektarové výnosy brambor, kde navíc klesá i osevní plocha.

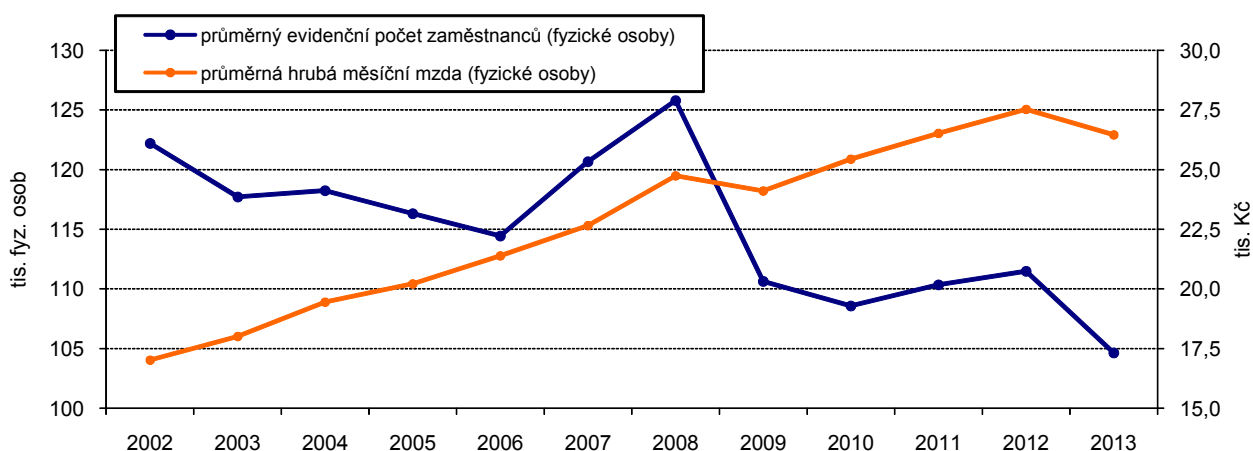
Graf 3.5 Sklizeň, osevní plochy a hektarový výnos obilovin v Moravskoslezském kraji

Klesá počet zaměstnanců v průmyslových podnicích, v roce 2013 klesly i jejich mzdy

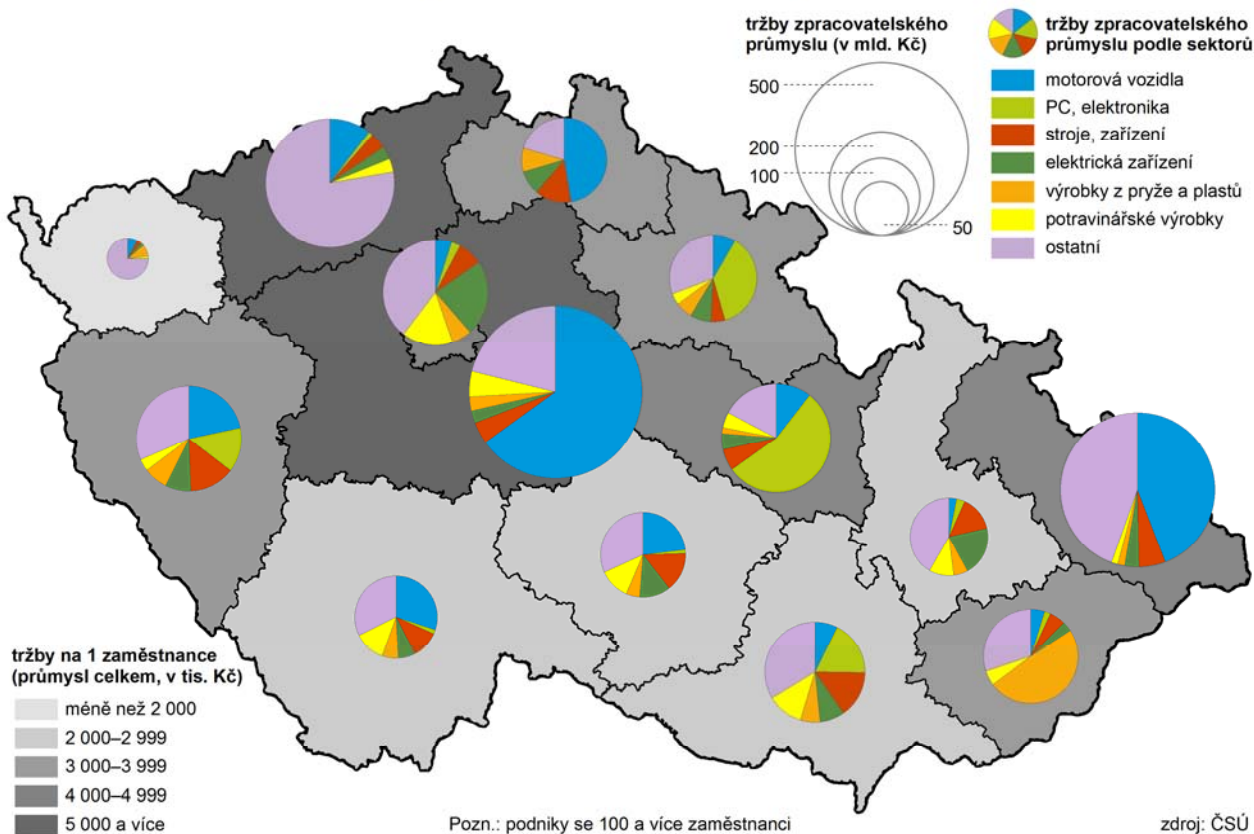
Průmyslová produkce kraje je statisticky sledována za průmyslové subjekty zaměstnávající 100 a více pracovníků. Takovýchto subjektů bylo v kraji v roce 2013 v průměru registrováno 231, tj. o dva méně než v roce předchozím. V delší časové řadě však těchto větších průmyslových organizací v kraji spíše přibývalo až do roku 2009. Pak následoval meziroční pokles a od té doby je počet podniků téměř konstatní. Tržby těchto podniků ve sledovaném období kontinuálně rostly až do roku 2008. V roce 2009 dopady ekonomické krize vedly k propadu těchto tržeb meziročně o více než 72 mil. Kč, tj. o téměř jednu pětinu. Hned v následujícím roce produkce opět vzrostla, od té doby ale meziročně roste stále méně a v roce 2013 dokonce poklesla. Od roku 2008 trvale klesá i počet zaměstnanců (úbytek od roku 2008 činí již téměř 17 %). V roce 2013 navíc poklesly i průměrné mzdy fyzických osob zaměstnaných v těchto podnicích. Meziroční pokles činí 3,9 %, což znamená, že se průměrná mzda dostala pod úroveň roku 2011.

Graf 3.6 Průměrný evidenční počet zaměstnanců a jejich mzdy v průmyslových podnicích^{*)}

^{*)} podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji

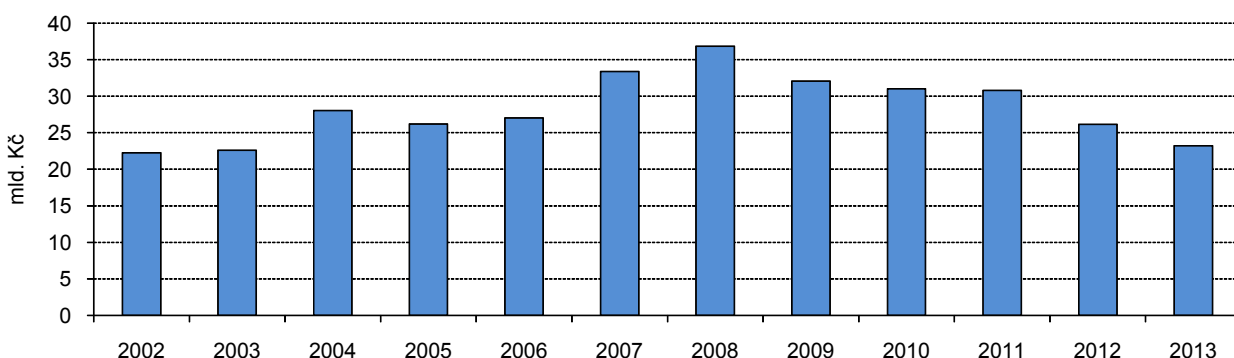
Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy v krajích v roce 2013

Rozsah stavební výroby stále klesá, v kraji se staví méně, ubývá i stavebních firem

Objem stavebních prací podle dodavatelských smluv v Moravskoslezském kraji opět meziročně poklesl. Tento úbytek je pokračováním tendence od roku 2008, přičemž objem roku 2013 klesl téměř na úroveň roku 2005. Z předchozího jasně plyne, že stavební firmy nad 50 zaměstnanců mají v Moravskoslezském kraji stále méně práce, tedy že se zde realizuje stále méně velkých staveb.

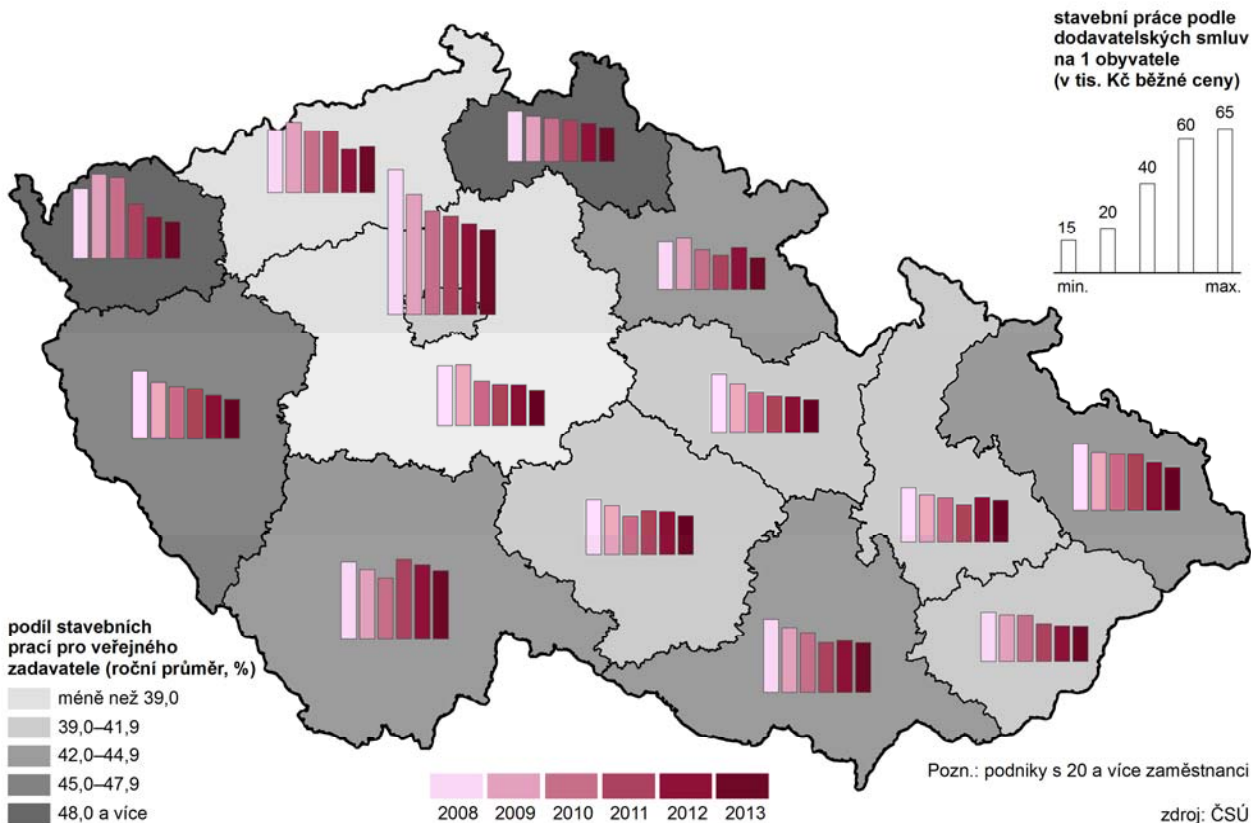
Graf 3.7 Stavební práce podle dodavatelských smluv v Moravskoslezském kraji

Tomu odpovídá i vývoj stavebních firem sídlících v kraji. Během let 2008 až 2013 počet stavebních firem se sídlem v Moravskoslezském kraji s 50 a více zaměstnanci trvale klesal. Stejně tak klesal i počet zaměstnanců těchto firem stejně jako jejich průměrné mzdy.

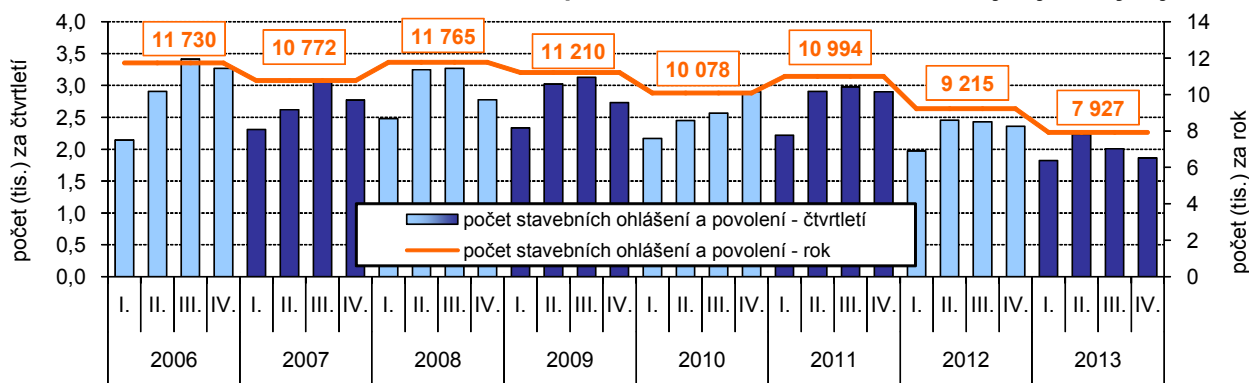
Stavební práce podle místa stavby v krajích v letech 2008 až 2013

Hodnota staveb i počet vydaným stavebních povolení a ohlášení v roce 2013 citelně poklesly

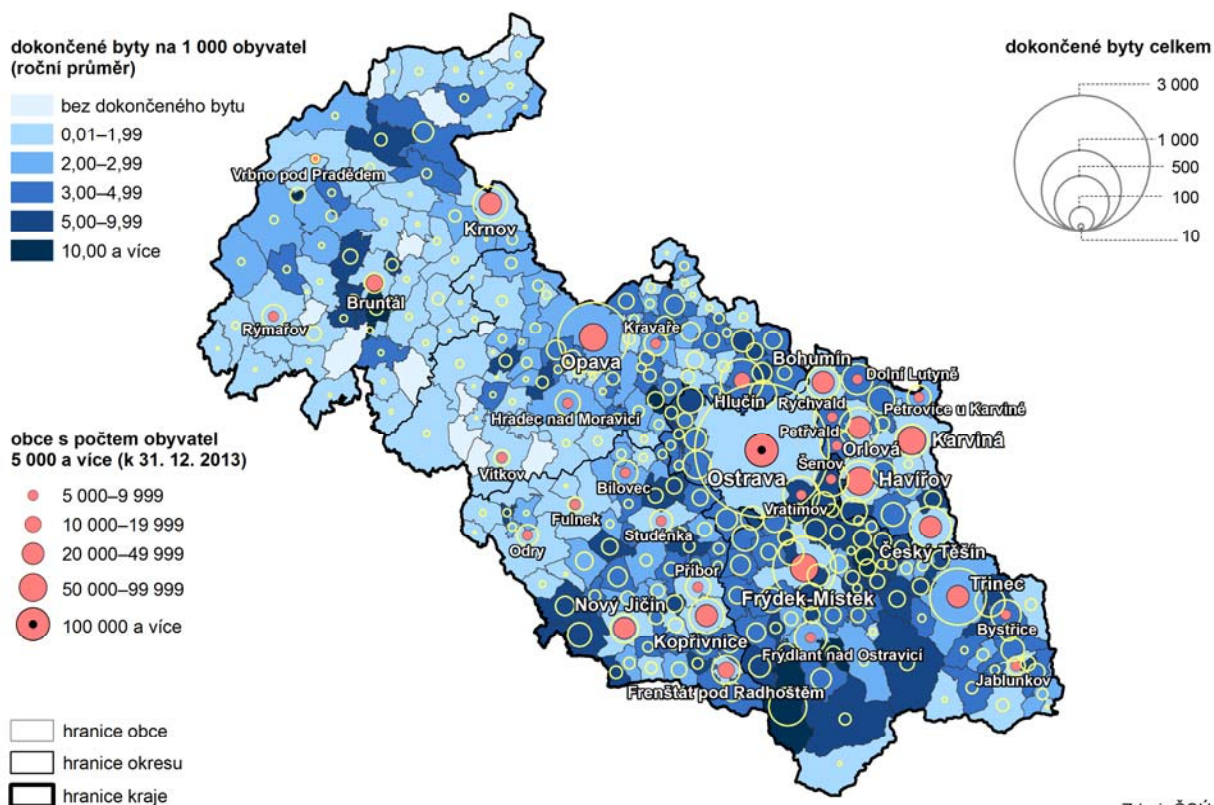
Počet stavebních povolení vydaných stavebními úřady v Moravskoslezském kraji byl nejnižší od roku 1994 (starší údaje nejsou k dispozici). Ostatně od té doby také stabilně klesá. Meziroční pokles v roce 2013 dosahuje téměř 14 %. Tento dlouhodobý a trvalý pokles se týká prakticky všech oblastí, na které jsou vydávána stavební povolení: stavby bytové i nebytové, nová výstavba i změny a opravy již dokončených budov, dokonce i staveb na ochranu životního prostředí.

Graf 3.8 Počet stavebních ohlášení a povolení v Moravskoslezském kraji a jeho vývoj

Poněkud jinak je to s průměrnou hodnotou stavby na jedno stavební povolení. Zde došlo sice také k meziročnímu poklesu o 11,1 %, ale pokles trvá pouze od roku 2010, přičemž např. v roce 2007 byla průměrná předpokládaná hodnota staveb oproti roku 2013 dvojnásobná. I zde trend kopírují prakticky všechny druhy staveb, nejvíce je však patrný propad u nebytových budov.

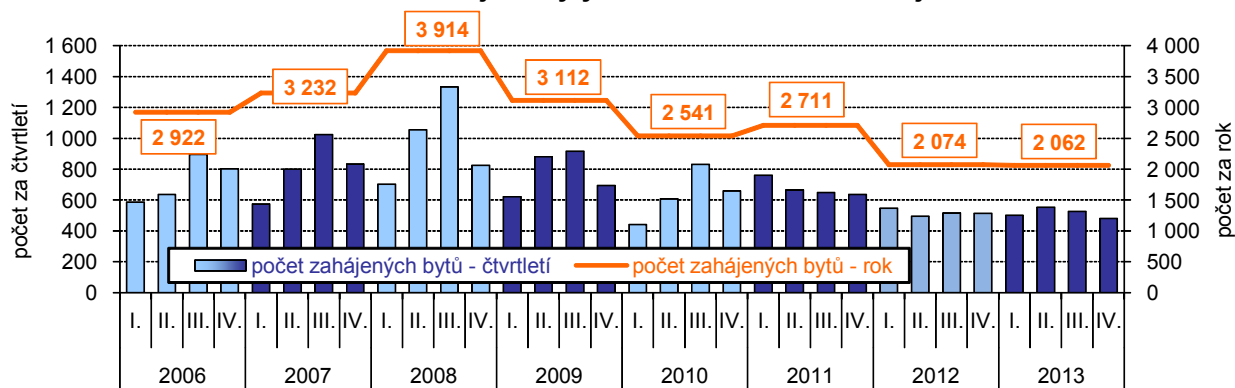
Bytová výstavba v obcích Moravskoslezského kraje v letech 2008 až 2013

V kraji se začíná stavět stále méně bytů, počty dokončených bytů také klesají

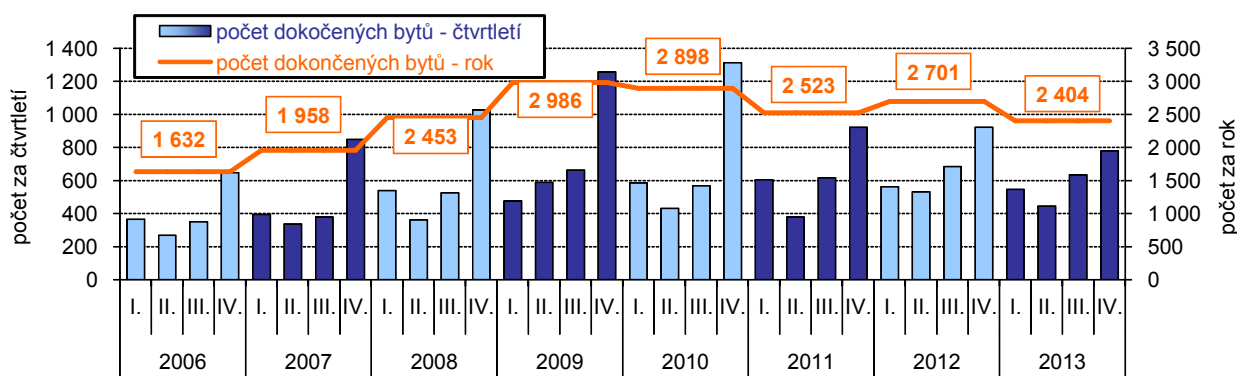
V roce 2013 se začalo stavět skoro dvakrát méně bytů než v roce 2008, meziroční pokles pak činil necelých šest desetin procenta. Tento trend se týká bytů v rodinných i bytových domech stejně jako nástaveb, vestaveb a přístaveb v rodinných domech. Nástavby, vestavby a přístavby v domech bytových však meziročně zaznamenaly výrazný nárůst a to ve všech okresech kraje s výjimkou okresů Nový Jičín a Opava.

Graf 3.9 Zahájené byty v Moravskoslezském kraji

V roce 2013 se v kraji dokončilo 2 404 bytů, což je o 11 % méně než v roce předchozím. Propad od nejméně úspěšných let 2007 až 2008 sice není tak výrazný jako v předchozím případě, ale to je dáno zčásti i dobou výstavby (trend v počtu zahájených bytů je s 1 až 3 letým zpožděním následován trendem bytů dokončených). Mezi okresy jednoznačně dominuje bytová výstavba v okrese Frýdek-Místek, a to především v případě bytů v rodinných domech.

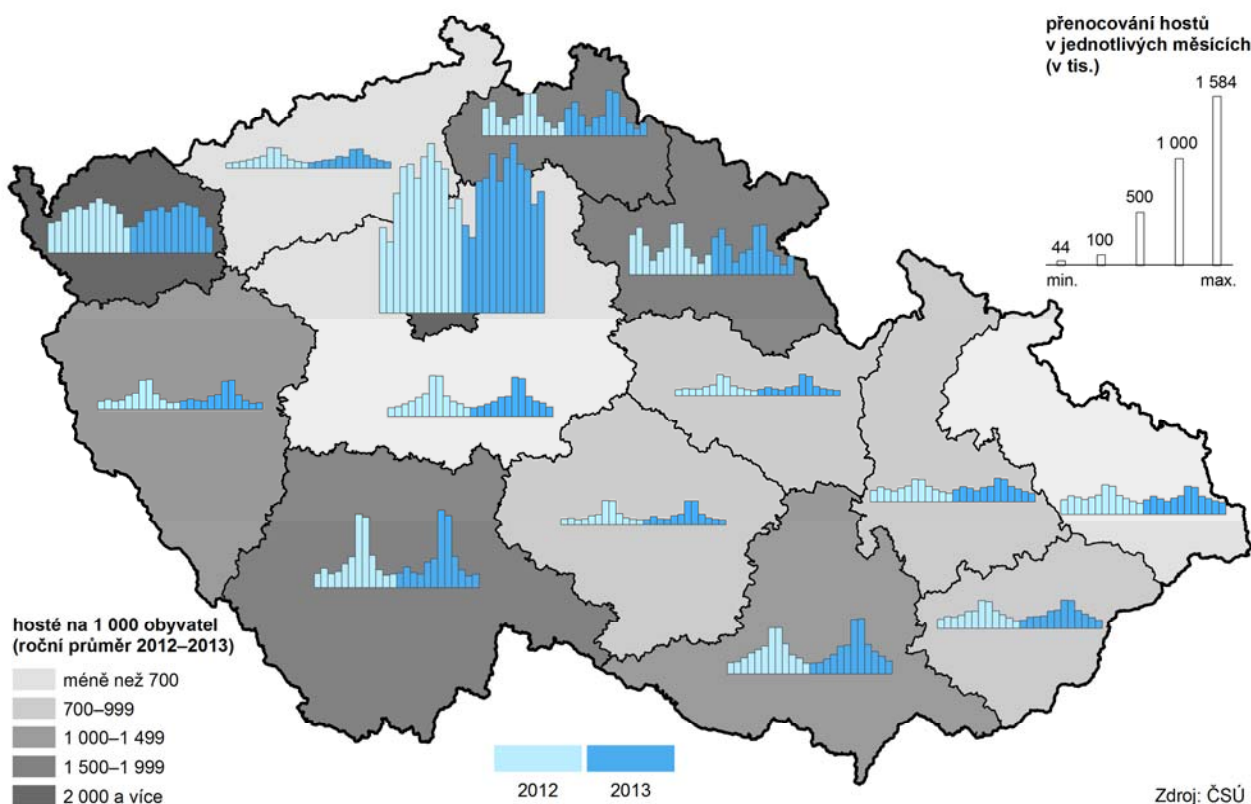
Graf 3.10 Dokončené byty v Moravskoslezském kraji

Ubytovací kapacita se meziročně snížila, ubylo i hostů

Na základě výsledků projektu MMR "Zkvalitnění informací o vybraných sektorech cestovního ruchu" došlo k revizi dat o kapacitách a návštěvnosti za roky 2012 a 2013. Z tohoto důvodu nejsou údaje před rokem 2012 srovnatelné. I tak ale lze říci, že meziročně ubylo v kraji 10 ubytovacích zařízení, což odpovídá cca 320 pokojům s téměř tisícem lůžek. Poklesl i počet hostů v meziročním srovnání. Obdobně poklesl počet přenocování. Zajímavé je střídání nejfrekventovanějšího měsíce v roce – jednou jde o červenec, v předchozím i následujícím roce to pak je srpen. Výjimkou je rok 2009, kdy byla návštěvnost v obou měsících stejná.

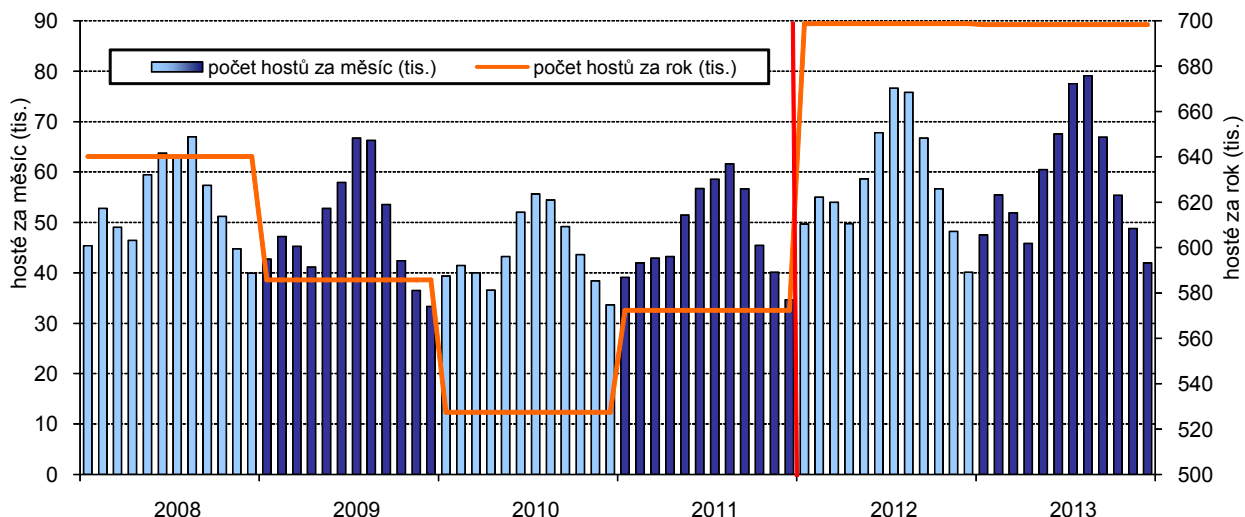
Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v krajích v letech 2012 a 2013

Positivní je meziroční nárůst počtu cizinců o téměř 3 procenta. Ještě pozitivnějším faktorem je meziroční nárůst počtu přenocování cizinců o 11,2 %.

Graf 3.11 Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v Moravskoslezském kraji

Pozn.: Na základě výsledků projektu MMR "Zkvalitnění informací o vybraných sektorech cestovního ruchu" došlo k revizi dat o kapacitách a návštěvnosti za roky 2012 a 2013. Z tohoto důvodu nejsou údaje před rokem 2012 srovnatelné.

Ceny potravin stále rostou

Souhrnný index spotřebitelských cen není publikován podle krajů, nicméně pro dokreslení situace je možno uvést údaje za celou Českou republiku, kdy za období 2006 – 2013 dosáhl index spotřebitelských cen nárůstu téměř 20 %.

Pokud budeme porovnávat průměrné ceny vybraných potravin v rámci Moravskoslezského kraje za stejné období, pak nejvyšší nárůst vykazuje ze sledovaných komodit rýže loupaná dlouhozrná a pšeničná mouka hladká, u nichž se cena zvýšila o více než 70 %. Mléko a mléčné výrobky zdražly přibližně o polovinu. Nejméně vzrostly ceny vepřového masa a výrobků z něj (nárůst okolo 10 %) a bílého pšeničného pečiva (necelých 20 %).

Graf 3.12 Průměrné spotřebitelské ceny másla, chleba a mléka v Moravskoslezském kraji

